

**TÜRKDİLLİ XALQLARIN
QASTROENTEROLOJİ TERMİNLƏR LÜĞƏTİ**

**TÜRKDİLLİ HALKLARIN
GASTROENTEROLOJİ TERİMLER LUGATI**

**GASTROENTEROLOGY DICTIONARY OF
THE TURKISH NATIONALITIES**

**ГАСТРОЭНТЕРОЛОГИЧЕСКИЙ
СЛОВАРЬ ТУРКОЯЗЫЧНЫХ НАРОДОВ**

DOI <https://doi.org/10.25045/k.nurubay.gastrolugat>

ISBN 9789952536058

ORCID iD <https://orcid.org/0000-0001-6958-5412>

VAN - TÜRKİYƏ 1997

DOI 10.25045/k.nurubay.gastrolugat

ISBN 9789952536058

ORCID ID <https://orcid.org/0000-0001-6958-5412>

**TÜRKDİLLİ XALQLARIN
QASTROENTEROLOJİ TERMİNLƏR LÜĞƏTİ**

**TÜRKDİLLİ HALKLARIN
GASTROENTEROLOJİ TERİMLER LUGATI**

**GASTROENTEROLOGY DICTIONARY OF
THE TURKISH NATIONALITIES**

**ГАСТРОЭНТЕРОЛОГИЧЕСКИЙ
СЛОВАРЬ ТУРКОЯЗЫЧНЫХ НАРОДОВ**

Redaktor - Editör- Edited by- Редактор

Doç. Dr. Nuru Yusifoğlu Bayramov

Müəlliflər - Yazarlar - Authors - Авторы

Prof. Dr.	A.K. Janqabilov	Kazakistan
Prof. Dr.	A.Q. Qadaev	Özbekistan
Prof. Dr.	A.R. Rahişev	Kazakistan
Doç. Dr.	B.J. Salimgereeva	Kazakistan
Doç. Dr.	N. Yusifoğlu Bayramov	Azərbaycan
Dr.	N.S. Atmaca	Türkiye
Doç. Dr.	Ş.Z. Kasımov	Özbekistan
Dr.	T.M. Rzayev	Azərbaycan

VAN - TÜRKİYE 1997

ISBN: 978-9952-536-05-8

METADATA

Type	Book
Title	Türkdilli xalqların gastroenteroloji terminlər lüğəti
Editor	Bayramov N.Y., Bayraktar Y.
Edition	
Authors	Bayramov N.Y., Janqabilov A.K., Qadayev A.Q., Rahişev A.R., Salimgereeva B.J., Atmaca, N.S., Kasimov A.Z., Rzayev, T.M.
Experts	
Year	1997.01.25 və 2020.06.30.
Pages	40
Abstract	Kitabda mədə-bağırsaq terminləri latın, ingilis, azərbaycan, türk, özbək, qazax və rus dillərində təqdim edilmişdir
Keywords	Azərbaycan; Kazak; Latın; Lugat; Rus; Türk; barsak; bağırsaq; dalak; dictionary; gastroenterology; karaciger; luğat; lüğət; mide; mədə; pankreas; qaraciyər; gastroenteroloji; gastroenteroloqiçeskiy; slovar; sözlük; terminlər; turkoyazıçnie narodı; türkdilli halklar; Özbek; öd yolları
City	Van
Publisher	Yuzuncu Yıl Universiteti, Azərbaycan Tibb Universiteti
Language	Azerbaijani, Turkish, Latini, English, Uzbek, Kazak, Russian
Type of work	Dictionary
URL	
DOI	10.25045/k.nurubay.gastrolugat
ISBN	9789952536058
ORCID iD	https://orcid.org/0000-0001-6958-5412

 NS Z

Yirimbirinci yüzyılın önemli g  merkezlerinden biri de Türk Dünyası olacaktır. Bunun için Türk Dünyası'nın elinde yeterince kaynak vardır. Bununla birlikte, Türk Dünyası'nda ortak hareket yeteneğinin geliřtirilebilmesi için, çözülmesi gereken birçok da sorun vardır. Bu sorunlardan biri de hiç řüphesiz, bilimsel iřbirliğinin alt yapısının henüz oluřturulamamıř olmasıdır.

Bugün bir Kırgız T rk 'n n yaptıėı bilimsel çalıřmadan bir Türkiye T rk , ya da bir Azeri T rk 'n n yaptıėı bilimsel çalıřmadan bir Kazak T rk  yararlanamıyor. Çünkü, ortak alfabe, ortak yazı dili, ortak terminoloji gibi konularda hala arzulanan yerlere gelinebemiřtir.

Bilim adamlarımız arasında Latince'nin bilim dili olduėuna dair bir kabul vardır. Bunun sebebi, Latince'nin evrensel bilim dili olarak algılanmasıdır. Oysa, bütün ülkelerin üzerinde mutabık kaldıkları ortak bir bilim dili yoktur. Nitekim, Avrupa'nın bir çok ülkesi bilim dili olarak Latince yerine kendi dillerini kullanmaktadır.

Eėer Latince'nin bilim dili olarak yařatılması gerekiyorsa, bu görev kültürlerinin kaynaėını eski Grekolatin medeniyetine dayandıran ülkelerin olmalıdır. Kendi dilimizin dıřında bir dili, Latince'yi, yařatmak hem de bilim dili gibi řerefli bir paye ile yařatmak bizim görevimiz olmamalıdır.

Özellikle tıp, veteriner, biyoloji, eczacılık, kimya gibi sahalarda Latince aėırlıklı eėitim- ğretim yapılmasının  ğrenci üzerinde anlama, kavrama, algılama, uygulama gibi bakımlardan mahsurları vardır.

Bilimsel iřbirliėi imkanlarımızı geniřletmek için, Türk Dünyası'nın bilim adamlarına Türk Dili'nden Türk Dünyası'nın ortak yazı dilini ve ortak bilimsel terminolojisini oluřturmak gibi tarihi bir görev düřmektedir.

Doç. Dr. Nuru YUSİFOėLU ve yazar arkadařları bu çalıřmaları ile bir örnek sunuyorlar. Bu mütevazı çalıřma en aėdalı Latince anatomik deyimlerin ve hastalık adlarının güzel Türkçemiz ile çok kolay anlaşılabilir řekilde ifade edilebileceğini ortaya koymaktadır. Bu ve benzeri çalıřmaların Türk ortak bilim terminolojisini yaratacaėına inanıyorum.

Prof. Dr. Hüseyin KARADAė
Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Rektör Yardımcısı

Redaktordan- Editörden- Ot Редактору

Konqresə təqdim edilən “Türkdilli Xalqların Qastroenteroloji Terminlər Lüğəti” adlı kitabda qastrointestinal organların anatomiyasını, xəstəliklərin adını və əlamətlərini əhatə edən terminlər 7 dildə verilmişdir: Latin (anatomik terminlər), İngilis (xəstəliklər və əlamətlər), Rus dillərində və Azərbaycan, Türkiyə, Qazax və Özbək Türkcələrində.

Qastroenteroloji terminlər üç hissə şəkilində təqdim edilir:

1. Həzm sisteminin ümumi anatomik terminləri. Bu bölümdə əsasən həzm sisteminə aid olan, üzvlərin adını, anatomiyasını əhatə edən ümumi terminlər verilmişdir.
2. Həzm sisteminin xüsusi anatomik terminləri. Bu bölümdə həzm sisteminin hər bir üzvünün anatomiyasına aid olan terminlər ayrı-ayrılıqda verilmişdir.
3. Xəstəliklər və əlamətlərə aid terminlər. Bu bölümdə isə həzm sisteminin ən çox rast gəlinən xəstəliklərinin adları və əlamətləri verilmişdir.

Kitabda verilən anatomik terminlərin siyahısı mərhum Professor. K.Balakişiyevin “Anatomik Nomenklatura” (Bakı- 1969) kitabına əsasən hazırlanmışdır.

Kitabın Azərbaycanca, Latınca, İngiliscə və Rusca bölümləri redaktor və Dr. T.Rzayev tərəfindən, Türkcə bölümü Dr. N.S. Atmaça tərəfindən, Qazaxca bölümü Prof.Dr. A.K. Janqabilov, Prof. Dr. Rahişev və Dos. Dr. B.J.Salimqereyeva tərəfindən, Özbəkcə bölümü isə Prof. Dr. A.Q. Qadayev və Dos. Ş.Z. Kasimov tərəfindən hazırlanmışdır.

Kitabda Azərbaycanca, Latınca, İngiliscə, Rusca və Türkcə olan terminlər orijinal əlifba ilə verilmişdir. Qazaxca və Özbəkcə olan terminlər isə tərəfimizdən hazırlanan, əsl latınca olan, Türkiyədə və Azərbaycanda istifadə edilən əlifbaya yaxın hərflərlə verilmişdir. Ona görə də bu iki dildə verilmiş terminlərin yazılışında müəyyən xətlər ola bilər. Bununla əlaqədar Özbək və Qazax həmkarlarımızdan üzr istəyirik.

Lüğət üzərində işləyərkən aşağıdakı nəticələrə gəldik:

1. Türk dillərindəki gastroenteroloji terminlərin əksəriyyəti bir-birinə çox yaxındır və yalnız ləhcə fərqləri vardır
2. Latınca olan terminlərin əksəriyyətinin Türk dillərində karşılığı mövcuttur.
3. Türk dillərindəki terminləri daha düzgün anlamaq üçün ümumi əlifbanın yaradılması və tətbiq edilməsi lazım gəlir
4. Ümumi əlifbanın olduğu halda ümumi terminologiyanın yaradılması xeyli asanlaşacaqdır
5. Lüğətin digər Türk dillərində (Türkmən, Tatar, Qırğız, Başqırt, Yakut, Qaqauz və b.) də hazırlanması məsləhət görülür

6. Təbabətin gastroenterologiyadan başqa digər sahələrində də bu tipli lüğətin hazırlanması tövsiyə olunur
7. Lüğətin kitab şəkilindən başqa bilgisayarla proqramlaşdırılmış şəkilinin hazırlanması tələbatını nəzərə almaq lazımdır
8. Ümumi terminologiyanın daha yararlı olması üçün onu hər ölkədə geniş müzakirəyə vermək məsləhətdir

Lüğətin hazırlanmasında bizə kömək göstərən Azərbaycan Tibb Universiteti Rektoru, Azərbaycan Qastroenterologiya İnstitutuna, Türkiyə Qastroenteroloji Dərnəyinə, Almatı Tibb Universiteti Rektoru, Daşkənd Tibb Universiteti Rektoru, Yüzüncü Yıl Universiteti Rekorluğuna və Rektor Yardımcısı Prof.Dr. H.Karadağa, Ş.Bayramova təşəkkür edirik.

Kitabda nəzərdən qaçırdığımız səhvlərlə əlaqədar oxucularımızdan üzr istəyirik, kitabın quruluşu ilə, kitabda nəzərdən qaçırdığımız orfoqrafik, qramatik və texniki səhvlərlə əlaqədar oxuyucularımızın tənqidi qeydlərini hörmət və ehtiramla qarşılayacağıq və bunlar bizi sevindirəcəkdir.

Redaktor

Azərbaycan, Qazax, Latin, Özbək, Türk, Rus dillərində istifadə olan əlifbaların müqayisəsi

Azərbaycan, Kazax, Latin, Özbək, Türk, Rus dillərindəki alfabenin karşılaştırılması
Соотношение Азербайджанского, Казахского (применяемого в этой книге), Латинского, Узбекского (применяемого в этой книге), Турецкого, Русского алфавитов

Azərbaycan, Kazax, Özbək,	Latin	Türk	Rus
a	a	a	a
b	b	b	б
c (самаат)	-	c	дж
ç	ch (discharge)	ç	ч
d	d	d	д
e	e	e	е
f	f	f	ф
g	g (general)	g, ğ	генерал
ğ (oğul)	-	ğ	-
h	h	h	-
ı	-	ı	ы
i	i	i	и
j	j	j	ж

k	k, c (corpus)	k	К
l	l	l	Л
m	m	m	М
n	n	n	Н
o	o	o	О
ö (öz)	oe (oezephagus)	ö	-
p	p	p	П
q	g (gaster)	g	Г
r	r	r	Р
s	s	s	С
ş	sh	ş	Ш
t	t	t	Т
u	u	u	У
ü (üzüm)	-	ü	-
v	v	v	В
ə (əlli)	-	-	-
x	ch (parenchyma)	-	Х
y	y (yersinia)	y	Й
z	z	z	З

<i>Latin</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
abdomen	qarın	iş	korin	karın	живот
accessorius	əlavə	kosımşa	qoşımça	yardımcı	добавочный
adventitia	birləşdirici toxuma	adbentitia	taşki	atar-ilekdoku	соединительнотканная
albuginea	ağlı	belokti	oksil	ak	белочный
alimentarius	qida	as kortui	xazm	sindirim	пищевой
ampulla	genişlik, ampula	ampula	kenqayqan	şişəği	ампула
anterior	ön	aldıngı	oldinqi	ön	передная
anus	anus /düz bağırsağın xarici dəliyi/	artkı tesik	orka teşik	dışmalık-dışkılık	заднепроходное отверстие
appedix vermiformis	soxulcanabənzər artım /çixıntı/	kurt tərizdi ösindi	çuvalçanqsimon osimta	solucansı uzantı	Червеобразный отросток
ascendens	qalxan	joğarılağan	yukoriqa kutorilovçik	çıkan	восходящий
ascendes	qalxan	köterilqen	yukoriqa kutariluvçi	inen	восходящая
bursa	kisəcik	kalta	kopça	torba	сумка
canalis	kanalı	kanali-- tutiq	yol	yol	канал
canalis alimentarius	qida kanalı	as kortu kanali	xazm yoli	sindirim yolu	пищевой канал

<i>Latin</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
capsula	kapsul	kapşig	kapsula	koruncak	капсула
cauda	quyuq	kuyriq	dum	kuyruk	хвост
cecum	korbağırsağ	buyen	kör içək	sokur	слепая кишка
cervicus	boyun	moijn	buyün	boyun	шея
circulare	dairəvi	şenber	aylanma	döngüsel	круговой
colon	çənbərbağırsağ	işək	çambarıçak	içeği	ободочная кишка
colon transversum	köndələn çənbərbağırsağ	köldenen işək	köndalanq çambarıçakni	enine içeği	поперечная ободочная кишка
colon ascendens	qalxan çənbərbağırsağ	joğarılağan işək	yukoriqa kutorilovçi çambarıçak	çıkan içeği	восходящая ободочная кишка
colon descendens	enən çənbərbağırsağ	tömendeqen işək	pastqa tuşuvçi çambarıçak	inen içeği	нисходящая ободочная кишка
colon sigmoideum	"s"-ə bənzər çənbərbağırsağ	sugma tərizdi işək	s-simon içək	cörgem	"с"-образная /сигмовидная/ ободочная кишка
corpus	cism	dene	tana	gövde	тело
curvatura	əyrilik	iyin	eqirliq	eğrilik	кривизна
descendes	enən	tömendeqen	pastqa tuşuvçi	inen	нисходящий
dextra	sağ	oni	önq	sağ	правый

<i>Latin</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
ductus	axacaq	tutiq	çıkariv yolu	arki	проток
ductus choledochus	ümumi öd axacağı	öt tutiqi	öt yolu	öt toplar	общий желчный проток
duodenum	onikbarmaq bağırsağ	ültabar	12-barmokli içak	oniki parmak barsağı	двенадцатиперстная кишка
fibrae	liflər	talşıktar	tolalar	teller	волокна
fibroza	lifli	talsç	fibroz	tel	фиброзная
flectura	əyrilik	yilis	burma	büklümü	кривизна
folliculi lymphatici	limfa folliculları	lympa follikuli	limfa toqimasi	akkan kümecikleri	лимфатические фолликулы
fundus	dib	tub	tub	dib	дно
glandula	vəzi	bez	bez	bez-beze	железа
haustra	çömçəs	kampayma	pufaksimom	dolapçıklar	выпячивание /черпак/
hepar	qaraciyər	baur	jiqar	kara bağır (karaciğer)	печень
horisontalis	üfүqü	gorysontal	pastki qorizontal	enine	горизонтальный
ileum	qalça bağırsağ	mıkın işek	ənboş içak	kıvrım barsak	подвздошная кишка
incisura angularis	oyma	tilig	uyiğ	çentiği	кривизна
intestium crassum	yoğun bağırsağ	tok işek	yoğun içak	kalın barsak	толстая кишка

<i>Latin</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
jejunum	acı bağırsağ	aş işek	oç içak	boş barsak	тошая кишка
lamina	səfhə	tabakşa	katlamı	yaprak	пластинка
lien (spleen)	dalaq	talak	tolak	dalak	селезенка
lobulus	paycıq	bolsek	bölək	lobcuklar	долька
lobus	pay	bölik	bölək	lob	доля
longitudinale	boylama	boy	buylama	boyuna	продольный
major	böyük	ulken	kəttə	büyük	большой
mesenterium	müsariqə, çöz	şajırkay	tutkiç	kıvrımık	брыжейка
minor	kiçik	kişi	kiçik	küçük	малый
mukoza	selikli qişa	kileqeyli kabık	şillik kavat	sümük doku	слизистая оболочка
muskularis	əzələ	bulşk et	muşaq	kas	мышечная
obliquae	çəp	kiğaş	kiyşik	eşik	косой
oesophagus	qida borusu	öneş	kizilünqəç	yemek borusu-örtlenek	пищевод
omentum	piylik	şarbi	çarvi	bağır askıcı	сальник
ostium	dəlik, ağız	teşik	teşiq	ağz	устье
pancreas	pankreas /mə"dəaltı vəzi/	üykıbez	medə osti bezi	uykuluk	поджелудочная железа

<i>Latin</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
<i>papilla</i>	məməcik	emiziq	sürğuç	tümşüg	сосочек
<i>parenchima</i>	parenxima	parenxima	parenxima	özek doku	паренхима
<i>paries</i>	divar	kabırğa	devori	çit	стенка
<i>parietale</i>	parietal	kabırğalik	taşki varaqi	çitsel	париетальный
<i>pars</i>	hissə	böliq	qism	kısm	часть
<i>peritoneum</i>	periton	işperde	korin parda	karın zarı	брюшина
<i>plica</i>	büküş	bukpe	burmas	kıvrım	складка
<i>posterior</i>	dal, arxa	artkı	orkanqi	arka	задная
<i>pylorus</i>	çıxacaq	piloris	medəninq çikiş kısmi	kursak kapısı	выход/привратник/
<i>radix</i>	kök	tubir	ildiz	kök	корень
<i>rectum</i>	düzbağırsaq	tik işek	toğri içak	göden	прямая кишка
<i>semilunares</i>	aypara	jarti ay tərəzdi	yarım oy	yarımaysı	полулунный
<i>serosa</i>	seroz	seros	seroz	sıvık	серозный
<i>sinistra</i>	sol əyriliyi	sol	çap	sol	левый
<i>sphincter</i>	büzən əzələ	sphinkter	sfinkter	kapı büzgeni	мышца,сжимающая
<i>spiralis</i>	spiral	spiral	aylanma	sarmal	спиральный
<i>stratum</i>	qat	kabat	katlam	katman	слой

<i>Latin</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
stroma	stroma	negis	stroma	çatki-telyarı	строма
superior	yuxarı	joğarğı	yukoriqi	üst	верхной
teniae	zolaqlar	taspa	tasma	kalınlaşmalar	ленты
thorax	döş	keudei	kukrək	göğüs	грудь
tunica	qişa	kabık	kavat	akgömlək	оболочка
valva	qapaq	kakpa	kopkoq	kapak	клапан
vena	vena	vena	vena	toplardamar	вена
ventriculus	mə'də	karın	medə	karıncıklar- kursaklar-karın- kursak (mide)	желудок
vesica	kisə	kalta	pufaq	torba	пузырь
vesica fellea	öd kisəsi	öt kaltası	öt pufaqı	öt torbası	желчный пузырь
vestibulum	dəhliz	kiris (tesiq)	dahlizi	dalızı	переддверие
villi	xovlar	burler	ösımçalar	saçakları	ворсинки
viscerale	visseral	betkey	içki varaqi	bağırsal	висцеральный
zona	məntəqə	zona	xalka	kuşak	зона

<i>Latin</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
canalis alimentarius	qida kanalı	as kortu kanalı as kortu tutuqı	xazm yolu	sindirim yolu	пищевой канал
oesophagus	qida borusu	öneş	kizilünqəç	yemek borusu-örtlenek	пищевод
pars cervicalis	boyun hissəsi	moijn böliqi	buyün qismi	boyun kısmı	шейная часть
pars thoracica	döş hissəsi	keude böliqi	kukrək qismi	göğüs kısmı	грудная часть
pars abdominalis	qarın hissəsi	iş böliqi	korin qismi	karın kısmı	брюшная часть
m.bronchooesophageus	bronx-qida borusu əzələsi	öneşbronç bülşik eti	bronx kizilünqəç muşaqi	solunan yemek borusu kası	бронхопищеводная мышца
m.plerooesophageus	plevra- qida borusu əsələsi	öneşplevra bülşik eti	plevra kizilünqəç muşaqi	göğüs zarı-yemek borusu kası	плевропищеводная мышца
ventriculus, gaster	mə'də	karın	medə	karıncıklar-kursaklar-karın-kursak (mide)	желудок
paries anterior	ön divar	aldıngı kabırğa	oldinqi devori	ön çit	передная стенка
paries posterior	dal divar	artkı kabırğa	orkanqi devori	arka çit	задная стенка

<i>Latin</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
curvatura ventriculi major	mə"dənin böyük ayrılığı	karının ulken iyini	medəninq kəttə eqirliqi	kursağın böyük eğriliği	большая кривизна желудка
curvatura ventriculi minor	mə"dənin kiçik ayrılığı	karının kişi iyini	medəninq kiçik eqirliqi	kurşağın küçük eğriliği	малая кривизна желудка
incisura angularis	bucaq oyması	burış tiligi			угловая кривизна
pars cardica	girəcək hissə	jurek böliqi	burçak uyiği	kursak açısı çentiği	
ostium cardiacum	girəcək dəliyi /ağzı/		yurak kısmi	kursağın ağız bölümü	входная часть входное устье
fundus ventriculi	mə"də dibi	karın tubi	yurak teşiqi	kursak ağız	
incisura cardiaca	girəcək oyması	jurektik tilik	medəninq tubi	yürexsel kursak çentiği	дно желудка входная вырезка
corpus ventriculi	mə"də cismi	karın denesi	yurak uyiği	kursak gövdesi	тело желудка
canalis ventriculi	mə"də kanalı	karın özeqi	medə tanasi	kursak ana yolu	канал желудка
pars pylorica	çixacaq hissə	pilorika böliqi	medə yolu	kursağın kapı bölümü	выходная часть
antrum pyloricum	çixacaq mağarası /dəhlizi/	pilorika avtrum	pilorik kısmi	kursak ini	выходная пещера /преддверие/
canalis pyloricus	çixacaq kanalı	pilorika özeqi	pilorusniq başlanqiç kısmi	kursak kapısının arki	выходной канал

<i>Latin</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
pylorus	çıxacaq	piloris	medəninq çikiş kısmı	kursak kapısı	выход, привратник
ostium pyloricum	çıxacaq dəliyi /ağzı/	pilorika tesiqi	pilorus kısmı	kursak kapısı ağzı	выходное устье
m.sphincter pylori	mədə çıxacağıını büzən əzələ	pilor.sphinkter eti	bülşik pilorusni sfinkteri	kursak kapısı büzgeni	мышца, сжимающая выход/желудка/
intestinum tenum	nazik bağırsağ	aş işek	inçıçka içak	ince bağırsak-barsak	тонкая кишка
villi intestinales	bağırsağ xovları	aş işek burleri	içak ösimçaları	barsak saçakları	кишечные ворсинки
<i>duodenum</i>	<i>onikbarmaq bağırsağ</i>	<i>ültabar</i>	<i>12-barmokli içak</i>	<i>oniki parmaq barsağı</i>	<i>двенадцатиперстная кишка</i>
pars superior	yuxarı hissə	joğarğı bölik	yukoriqi kısmı	üst bölüm	верхняя часть
pars descendes	enən hissə	tömendeqen bölik	pastqa tuşuvçi kısmı	inen bölüm	нисходящая часть
pars horisontalis	horizontal /aşağı/ hissə	gorysontal bölik (tömenqi bölik)	pastki qorizontal qismi	enine\alt bölüm	горизонтальная/ниж ная/ часть
pars ascendes	qalxan hissə	köterilqen bölik	yukoriqa kutariluvçi kısmı	inen bölüm	восходящая часть
flecsura duodenale superior	onikibarmağ bağırsağın yuxarı	ültabardın yilisii	joğarğı 12-barmokli içakninç yukoriqi burmasi	üst oniki parmaq büklümü	верхняя кривизна двенадцатиперстная

<i>Latin</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
	əyriliyi				кишки
<i>flecsura duodenale inferior</i>	onikibarmaq bağırsağın aşağı əyriliyi	ültabardın yilisi	tömenqi 12-barmokli içakning pastki burmasi	alt oniki parmak bükümü	нижняя кривизна двенадцатиперстная кишки
<i>flecsura duodenojejunale</i>	onikibarmaq-acıbağırsağ əyriliyi	ültabar aş işek yilisi	12-barmokli içakning oç içak burmasi	12 parmak barsak bükümü	двенадцатиперстно-тошокишечная кривизна
<i>m. suspensorius duodeni</i>	onikibarmaq bağırsağı asıcı bağ	ültabar ilmek eti	bülşik 12-bormakli içakni kotərib turuvçı muşak	asıcı 12 parmak bağı	мышца,подвешивающая двенадцатиперстную кишку
<i>plica longitudinalis duodeni</i>	onikibarmaq bağırsağın boylama büküşü	ültabar boy bukpesi	12-bormakli içakning buylama burmasi	boyuna 12 parmak kıvrımı	продольная складка двенадцатиперстной кишки
<i>papilla duodeni major</i>	onikibarmaq bağırsağın böyük məməciyi	ültabardın emiziqi	ulken 12-bormakli içakning kəttə sürğüçi	12 parmak tümşüğü	большой сосочек двенадцатиперстной кишки
<i>papilla duodeni minor</i>	onikibarmaq bağırsağın kiçik məməciyi	ültabardın kişi emiziqi	12-bormakli içakning kiçik sürğüçi	küçük 12 parmak tümşüğü	малый сосочек двенадцатиперстной кишки
<i>glandulae duodenalis</i>	onikibarmaq bağırsağ vəziləri	ültabargin bezderi	12-bormakli içakning bezlari	12 parmak bezi	двенадцатиперстнок ишечные железы

<i>Latin</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
jejunum	acı bağırsaq	aş işek	oç içak	boş barsak	тошая кишка
ileum	qalça bağırsaq	mıkn işek	ənboş içak	kıvrım barsak	подвздошная кишка
intestium crassum	yoğun bağırsaq	tok işek	yoğun içak	kalın barsak	толстая кишка
cecum	korbağırsaq	buyen	kör içak	sokur	слепая кишка
valva ileocecalis	qalça-korbağırsaq qapağı	mıkn işek - buyen kakpası	ənboş-köriçak kopkoği	incelek-sokur kapağı	подвздошнослепоки печный клапан
ostium ileocecale	qalça- korbağırsaq dəliyi/ağızı/		ənboş-köriçak teşiqi	incelek-sokur-içeği ağızı	подвздошнослепоки печное устье/отверстие/
frenulum valva ileocecalis	qalça-korbağırsaq qapağı yüyəni	mıkn işek - buyen kakpa perdesi	ənboş-köriçak kopkoği frenulasi	içeği kapağı dizginciği	уздечка подвздошнослепоки печного клапана
appedicx vermiformis	soxulcanabənzər artım /çixıntı/	kurt tərizdi ösindi	çuvalçanqsimon osimta	solucansı uzantı	Червеобразный отросток
colon	çənbərbağırsaq	işek	çambarıçak	içeği	ободочная кишка

<i>Latin</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
colon ascendens	qalxan çənbərbağırsağ	joğarılağan işək	yukoriqa kutorilovçi çambarıçak	çıkan içeği	восходящая ободочная кишка
flecsura coli dextra	çənbərbağırsağın sağ ayrılıyi	işək on yilisi	çambarıçakni önq burmasi	sağ içeği büklümü	правый изгиб ободочной кишки
colon transversum	köndələn çənbərbağırsağ	köldenen işək	köndalanq çambarıçakni	enine içeği	поперечная ободочная кишка
flecsura coli sinistra	çənbərbağırsağın sol əyriliyi	işektin sol yilisi	çambarıçakni çap burmasi	sol içeği büklümü	левый изгиб ободочной кишки
colon descendens	enən çənbərbağırsağ	töməndeqen işək	pastqa tuşuvçi çambarıçak	inen içeği	нисходящая ободочная кишка
colon sigmoideum	"s"-ə bənzər çənbərbağırsağ	sugma tərizdi işək	s-simon içak	cörgem	"с"-образная /сигмовидная/ ободочная кишка
piicae semilunares coli	çənbərbağırsağın aypara büküşleri	jarti ay tərizdi katparlar	çambarıçak yarım oy burmasi	yarımaysı kıvrım	полулунные складки ободочная кишка
haustra coli	çənbərbağırsağ çömçəsi	işək kampaymaları	pufaksimon kavarik burmasi	içeri dolapçıkları	выпячивание /черпак/ ободочная кишка
appendics epiploicae	piylik artımları /çıxıntıları/	şarbi ösindileri	eğ osimtalari	göz kavram yağı	сальниковые подвески /отгоростки/
teniae coli	çənbərbağırsağ	tok işək taspası	yoğon içak tasmasi	içeği kalınlaşmaları	ленты ободочной

<i>Latin</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
	zolaqları				кишки
rectum	düzbağırsaq	tik işek	toğri içak	göden	прямая кишка
flexura sacralis	oma əyriliyi	seqizköz yilisi	dumğaza bukilmasi	kuyruk sokumsal büklüm	крестцовый изгиб
flexura perinealis	aralıq əyriliyi	butara yilisi	oralik bukilmasi	arışarasıl büklüm	промежностный изгиб
ampulla recti	düzbağırsaq genişliyi	tik işek ampulası	toğri içak kenqayqan qismi	göden şişegi	ампула прямой кишки
m.sphincter ani internus	anusu büzən daxili əzələ	artkı işektin sfinkter b.	işki orka teşikni içki kiskiçi	dışmalık iç büzgen kası	внутренний сжиматель заднепроходного отверстия
m.rectococcygeus	düz bağırsaq- büzdüм əzələsi	tik işek-kuymışak b.	toğri içak dum muşaqi	göden-uca kası	прямокишечнокопчи ковая мышца
m. rectourethralis	düz bağırsaq-sidik kanalı əzələsi	tik işek-nesep b.	ozek toğri içak siydik yoli muşaqi	göden-siyek klası	прямокишечномочен спускательная мышца
tela submucosa	selikaltı toxuma /qat/	şırış astı negizi	şillik osti kavat	sümük doku altı	подслизистая ткань/слой/

Special anatomic terminology • Xüsusi anatomik terminlər • Özel anatomik terimler • Частные анатомические термины

<i>Latin</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
canalis analis	anus kanalı	artkı tesik özeqi	orka teşik nayi	dışmalık arkı	заднепроходный канал
columnae anales	anus sütunları	boylık katparlar	orka teşik ustunçaları	dışmalık direkleri	заднепроходные колонны
sinus anales	anus cibləri	artkı tesik kuisı	orka teşik buşliklari	dışmalık sinezleri	заднепроходные пазухи
valvulae analis	anus qapaqcıqları	tik işek kakpakşasi	orka teşik kopkokçaları	dışmalık kapacığı	заднепроходные заслонки
zona haemorrhoidalis	babasil məntəqəsi	gemorroydalık zonası	bavosil xalkasi	göğerce kuşağı	геморроидальная зона
m.sphincter ani externus	anusu büzən xarici əzələ	artkı tesik sırtkı sfinkterlik b.	orka teşikni taşki kişçik muşaqi	dışmalık dış büzgen kası	наружный сжиматель заднепроходного прохода
anus	anus /düz bağırsağın xarici dəliyi/	artkı tesik	orka teşik	dışmalık-dışkılık	заднепроходное отверстие
pancreas	pankreas /mə"dəaltı vəzi/	üykıbez	medə osti bezi	uykuluk	поджелудочная железа
caput pancreatis	pankreas başı	üykıbez bası	medə osti bezini boşı	uykuluk başı	головка поджелудочной железы

<i>Latin</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
processus uncinatus	qarmağabənzər çıxıntı	ilmek tərizdi ösindi	ilmikçasimon ysimta	kancamsı çıkıntı	крючковидный отросток
incisura pancreatis	pankreas oyması	üykıbez oyığı	medə osti bezini kemptiği	uykuluk çentiği	вырезка поджелудочной железы
corpus pancreatis	pankreas cismi	üykıbez denesi	medə osti bezini tanasi	uykuluk gövdesi	тела поджелудочной железы
facies anterior	ön səthi	aldıngı bet	oldinqi yuzasi	ön yüz	передняя поверхность
facies posterior	arxa səthi	artkı bet	orka yuzasi	arka yüz	задняя поверхность
facies inferior	aşağı səthi	tömenqi bet	pastki yuzasi	alt yüz	нижняя поверхность
marqo superior	yuxarı kənar	joğarğı bet	yukori kirrasi	üst dışlak	верхняя поверхность
marqo anterior	ön kənar	aldıngı jyeg	oldinqi kirrasi	ön dışlak	верхний край
marqo inferior	aşağı kənar	tömenqi jyeg	pastki kirrasi	alt dışlak	передний край
tuber omentale	piylik qabarı	şarbi tömpeşiği	çarvi domboçkasi		нижний край
cauda pancreatis	pankreas quyruğu	üykıbez kuyruğı	medə osti bezini dumı	uykuluk kuyruğu	сальниковый бугор
ductus pancreaticus	pankreas axacağı	üykıbez tutiği	medə osti bezini çikariv yoli	uykuluk arki	хвост поджелудочной железы
					проток поджелудочной железы

<i>Latin</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
ductus pancreaticus accessorius	əlavə pankreas axacağı	kosımşa tutiqi	üykıbez medə osti bezini qoşımça çikariv yoli	yardımcı uykuluk arki qoşımça çikariv yoli	добавочный проток поджелудочной железы
pncreas accessorium	əlavə pankreas	kosımşa	üykıbez	koşımça medə osti bezi	yar uykuluk добавочная поджелудочная железа
hepar ,atis,n	qaraciyər	baur	jiqar	kara bağır (karaciğer)	печень
tunica serosa	seroz qışa	serozdik kabık	seroz kavat	sıvık doku	серозная оболочка
tunica fibrosa	lifli qışa	fibrozdık kabık	fibroz kavat	tel gömlek	фиброзная оболочка
sulcus venae umbilicalis /fetalis/	göbək venası şırımı/döldə/	kindik vena (fetaldik)	sayı kindik venasi eqati	göbək toplardamarı oluğu	борозда пупочной вены/ у плода /
fossa ductus venosi /fetalis/	venoz axacaq çuxuru/döldə/	baur tutiqi şunkırı	vena yoli çukurçasi	toplarark çukuru	яма венозного протока / у плода /
lig.teres hepatis	qara ciyərin girdə bağı	baur döngelek jalğaması	jiqarınq dumatok boqlami	yuvrlak karabağır bağı	круглая связка печени
lig.venosum	venoz bağı	vena jalğaması	vena boqlami	toplar bağı	венозная связка
porta hepatis	qara ciyər qapısı	baur kakpası	jiqar darvozasi	karabağır kapısı	ворота печени
lobus hepatis dexter	qara ciyərin sağ payı	baurdın on böliqi	jiqarınq ohq böləgii	karabağır sağ lobu	правая доля

<i>Latin</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
lobus quadratus	kvadrat payı	tört buriştı bölik	jiqarning kvadrat bölägi	dördül lob	печени квадратная доля
lobus caudatus	quyruqlu pay	kuirikti bölik	dumsimon bölägi	kuyruksu lob	хвостатая доля
lobus hepatis sinister	qara ciyärin sol payı	bauırdın on böliqi	jiqarning çap bölägi	karabağır sol lobu	левая доля печени
appendix fibrosa hepatis	qara ciyärin lifli artımı	bauırdın fibrozdık ösindisi	jiqarning fibroz osiqi	karabağırntelli eki	фиброзный подвесок печени
tuber omentale	piylik qabarı	şarbilı tömpe	çarv domboqi	bağır askıcıl tümsek	сальниковый бугор
Impressio oesophagea	yeməkborusu basıǵı	öneş batıncısı	kizilönqəç izi	yemek borusu izi	вдавление от пищевода
Impressio gastrica	mə"də basıǵı	karın batıncısı	medə izi	kursak izi	желудочное вдавление
Impressio duodenalis	onikibarmaq bağırmaq basıǵı	ültabar batıncısı	12-bormakli içak izi	12 parmak barsağı izi	двенадцатиперстник и кишечное вдавление
Impressio colica	çənbərbəğırmaq basıǵı	işek batıncısı	çambar içak izi	içeği izi	вдавление от ободочной кишки
Impressio renalis	böyrək basıǵı	büyreğ batıncısı	büyrək izi	böbrek izi	почечное вдавление
Impressio	böyrəküstü vəzi	büyreğ ustibez	büyrək usi bezi izi	böbrek üstü izi	надпочечное вдавление

<i>Latın</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
suprarenalis	basığı	batıncısı			
area nuda	çılpaq meydan	jalan alan	nud maydonçalari	çıplak açan	обнаженная площадь
lobuli hepatis	qara ciyər paycıqları	bauır böliqi	jiqar böləkçalari		дольки печени
capsula fibrosa perivascularis (<i>glisson</i>)	damarətrafi lifli kapsul	perivaskularli kapşigi	fibros kon tomirlar atrofida fibroz kapsulasi	damar çevresi tel koruncağı	периваскулярная фиброзная капсула
venae interlobulares	paycıqarası venalar	bölik aralık vena	böləklararo vena	lobcuklar arası toplardamarları	междольковые артерии
venae centrales	mərkəzi venalar	ortalik vena	markaziy vena	özeksel toplardamar	центральные вены
ductuli interlobulares	paycıqarası axacaqlar	bölik aralık tutikşeler	böləklararasi ötyoli (ötnaylari)	lobcuklar arası yollar	междольковые протоки /мелкие /
ductuli biliferi	öd axacaqları	alğaşkı öt tutikşeleri	ötnayçalari	öt yolları	желчные протоки / мелкие /
ductus hepaticus communis	ümumi qara ciyər axacağı	jalrı bauır tutikşeleri	umumiy öt yoli (jiqar yoli)	karabağır ana arki	общий печеночный проток
ductus hepaticus dexter	qara ciyərin sağ axacağı	bauırdın on tutikşesi	jiqarınq önq bölək öt yoli	sağ karabağır arki	правый печеночный

<i>Latin</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
ductus hepaticus sinster	qara ciyərin sol axacağı	bauırdın sol tutiqşesi	jiqarnıq çap bölək öt yoli	sol karabağır arki	проток левый печеночный проток
vesica fellea	öd kisəsi	öt kaltası	öt pufaqi	öt torbası	желчный пузырь
tunica serosa visica felleae	ödlüyün seroz qışası	öt kaltası serozdı kabıǵı	öt pufaqini seroz kavati	öt torbası sıvık dokusu	серозная оболочка желчного пузыря
fundus vesicae felleae	öd kissəsinin dibi	öt kabının tubi	öt pufaqini tubi	öt torbası dibi	дно желчного пузыря
corpus vesicae felleae	öd kissəsinin cismi	öt kabının denesi	öt pufaqini tanasi	öt torbası gövdesi	тело желчного пузыря
colum vesicae felleae	öd kissəsinin boynu	öt kabının moyini	öt pufaqini buyni	öt torbası boynu	шейка желчного пузыря
ductus cysticus	öd kissəsinin axacağı spiral büküş	öt kabı tutiqi spiral burmeleri	öt pufaqini yoli aylanma xalka ,	ötlük arki sarmal kıvrım	пузырный проток спиральная складка
ductus choledochus	ümumi öd axacağı	öt tutiqi	öt yoli	öt toplar	общий желчный проток
ampulla	qara ciyər-pankreas	bauır-üykıbez	jiqar-medə osti	karabağır-uykuluk	печеночноподжелудочная ампула

<i>Latin</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
hepatopancretica	ampulu	ampulası	kenqaymasi	şişleri	
m.sphincter ampulla hepatopancreaticae	qara ciyər-pankreas ampulunu büzən əzələ	ampulla sphinkterinin bülşık eti	jiqar-medə osti kenqaymasininq kisuvçi muşaqi	şişək büzğün kası	сжиматель печеночноподжелудо чной ампулы
peritoneum	periton	işperde	korin parda	karın zarı	брюшина
peritoneum parietale	parietal periton	kabırğalik işperde	korin pardanınq taşki varaqi	çitsel karın zarı	париетальная брюшина
peritoneum viscerale	visseral periton	betkey işperde	korin pardanınq içki varaqi	bağırsal karın zarı	висцеральная брюшина
cavum peritonei	periton boşluğu	işperde kuısı	korin parda boşluğu	karın zarı boşluğu	полость брюшины
bursa omentalis	piylik kisəciyi	şarbi kaltası	çarv kopçasi	bağır askıcı torbası	сальниковая сумка
vestubulum bursae omentalis	piylik kisəciyi dəhlizi	şarbi kaltasının kirisi (tesiqi)	çarv kopçasi dahlizi	bağır askıcı torbasının dalızı	переддверие сальниковой сумки
recessus superior omentalis	piylik kisəciyinin yuxarı cibi	şarbının kaltası	joğarğı çarv kopçasininq yukori çöntəgi	üst bağır askıcı girintisi	верхнее углубление сальниковой сумки
recessus inferior	piylik kisəciyinin	şarbının	tömenqi çarv kopçasininq	alt bağır askıcı	нижнее углубление

<i>Latin</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
omentum major	böyük piylik	ulken şarbi	kəttə çarvi	bağır büyük askıcı	большой сальник
lig.gastrophrenicum	mə"də-diafraqma bağı	karındyafragma jal.	medə-diafraqma boqlami	kursak-böleç bağı	желудочнодиафрагмальная связка
lig.gastrolienale	mə"də-dalaq bağı	karıntalak jal.	medə-talok boqlami	kursak-dalak bağı	желудочноселезеночная связка
lig.gastrocolicum	mə"də- çənbər bağırsağ bağı	karınışek jal.	medə çambar içək boqlami	kursak-içeği bağı	желудочноободочнокишечная связка
lig.phrenicocolicum	diafraqma- çənbər bağırsağ bağı	dyafragmaışek jal.	diafraqma-çambar içək boqlami	böleç-içeği bağı	диафрагмальноободочнокишечная связка
lig.phrenicolienale	diafraqma-dalaq bağı	dyafragmatalak jal.	diafraqma-talok boqlami	böleç-dalak bağı	диафрагмальноободочнокишечная связка
lig.falciforme hepatis	qara ciyərin orağabənzər bağı	bauırdın jalğaması	orak jıqarnıq çalqısmon boqlami	oraksı bağ	диафрагмальноселезеночная/селезеночно-почечная / связка
lig.coranarum hepatis	qara ciyərin tac bağı	bauırdın tajdik jal.	jıqarnıq toşsimon boqlami	yavışkımsı bağ	серповидная связка печени
lig.triangulare dextrum	sağ üçbucaq bağ	on uşburıştı jal.	önq üçburçəksimon boqlami	saş üçgen bağ	правая треугольная связка
lig.triangulare sinistrum	sol üçbucaq bağ	sol uşburıştı jal.	çar üçburçəksimon boqlami	sol üçgen bağ	левая треугольная связка

<i>English</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
symptom	əlamət	symptom	belqi	belirti	признак, симптом
investigation	müayinə	zertteu	tekşiriş	araştırma, inceleme	обследование
inspection	baxma	tekseru	körük	gözlem	осмотр
palpation	əlləmə (palpasiya)	palpatia	paypaslaş	yoklama (elle)	ошупывание, пальпация
percussion	tıkkıldatma (perkusiya)	perkussia	tokillatiş	vurma	перкуция
auscultation	eşitmə (auskultasiya)	auskultatia	içki əzolarini eşitiş	dinleme	послушивание (аускультация)
endoscopy	endoskopiya	endoskopia	endoskopiya	iç görünüm (endoskopik-iç görşel)	эндоскопия
imaging methods	görüntüləmə üsulları	asireleu adisteri	közda tutilqan usullar	görüntüleme yöntemleri	
compliance	şikayət	ingayli	kelişmoq	gerilgi	жалобы
pain	ağrı	auru	oqriq	ağrı	боль
abdominal pain	qarın ağrısı	iş aurui	korindaqi oğrik	karın ağrısı	боль в животе

Symptoms and diseases • Əlamətlər və xəstəliklər • Hastalıklar ve belirtiler • СИМПТОМЫ И ЗАБОЛЕВАНИЯ

<i>English</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
acute pain	kəskin ağrı	totenşe auru	ötkir oğriklar	ivegen ağrı	острая боль
regurgitation	qusma	regurgitatie	kalkış	ters akıntı	рвота
dysphagia	disfaqiya	disphagia	disfaqiya (yutişninç buzilişi)	yutma zorluğu	дисфагия
hypersalivation	ağızdan su gəlməsi	gupersalivatie	köp solak ajrlişi	tükürce-çok tükürme	гиперсаливация
dyspepsia	həzm pozulması	dispepsia	ovkat xazm bulişininç buzilişi	yozsindirce	нарушение пищеварения
discomfort	rahatsızlıq	diskomfort	diskomfort (hokulaylik)	rahatsızlık- huzursuzluk	дискомфорт
æakness	zəiflik	şarşaj	bexollik	zaafiyet, halsızlık	слабость
vomiting	qusma	kusu	kayt kiliş (kusiş)	kusma	рвота
nausea	ürək bulanması	jurek ajnu	könqil aynaşi	bulantı	тошнота
belch	hıçkırma	kekrik	kekiriş	geğirme	икание
hiccup	gəyirmə	iklik	xikiçok	hıçkırma	
æait loss	arıqlama	dimkastık	kuzatiladiqan asoratlar		похудание
distension	köp	kebu	tortiliş	şişkinlik-gerginlik	вздутие

<i>English</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
tenderness	gərginlik	alsizdik	yumoşok	şefkat, yumşak yüreklilik	напряжение
haematochezia	qanqusma	kan ujlu	kon kusiş	taze kanlı dışkı	кровавая рвота
melaena	qara nəcis	kara daret	kora moysimon najis	kandızlı dışkı	Черный стул
constipation	qəbizlik	iş katu	kabziyat (iç kotiş)	kabızlık-peklik	запор
diarrhoea	ishal	iş otu	iç ketiş	ishal-sürgün	Частый стул
tenesmus	gücənmə	tenesm	tenezm (kuçanik)	sıkınca-ağrılı dışkılama	тенезмы
absence of gaze discharge and stool	gaz və nəcis çıxarmama	daret toktau, jel şikpau	yel ve iç kelmasliqi	dışkı ve gaz çıkarmama	отсутствие газов и стули
caput medusae	meduza başı	medusa bası	meduza boşi	yılan saç başı	головка медузы
teleangioektasia	teleangioektaziya	teltangioektasia	teleangioektasia	uç damar bolarımı	телеангиоектазия
icterus	sarılik	sargaj	sariqlik	sarılik	желтуха
ascites	assit	assit	korinqa suv iyqilişi (istisko)	küpleme	асцит
coma	bayılma (koma)	koma	koma	uğun	кома (обморок)
abdominal mass	qarında kütlə	iş ustamasi	korin tuplami	karın kütleşi	масса в животе
intestinal sounds	bağısaq səsləri	işekti zertteu	içak kuldıraşi		кишечные шумы

<i>English</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
disease	xəstəlik	auru	kasallik (xastalik)	hastalık-illet	болезнь
patient	xəstə	patient	bemor (kasal)	hasta	больной
health	sağlık	densaulik	soğlik	sağlık-sihhat	здоровье
healthily patient	sağlam adam	patient densauligi	bemorni soğligi	sağlıklı hasta	здоровый человек
nutrition	qidalanma (bəslənmə)	tagam	öziklanış	beslenme	питание
diet	pəhriz	diet	parhez	sıkı besi	диет
risk factories	risk amilləri	risk faktorlari	xavfli omillar	tehlike etkenleri	факторы риска
ethology	səbəblər	ethiology	xasaslikni sabablari	nedenbilim-nedey	причины
pathogenesis	patogenez	pathogenesis	patogenez	çör oluş	патогенез
clinical features	linik əlamətlər	klinikalik belgileri	linik özige xas xususiyat	linik özellikler	клинические проявления
investigation	müayinə, tədqiqat	zertteu	tekşiriş	araştırma, inceleme	исследование
treatment	müalicə	emdeu	davolaş	tedavi, sağaltım	лечение
drug	dərman	dari	dori-darmonlar	ilaç-em	лекарство
surgical treatment	cərrahi müalicə	çirurgicalik em	jaroxlik bilan davoriş	cerrahi tedavi	хирургическое лечение
complication	ağırlaşma, fəsad	askinu	murakkaplik	ihtilat- karışıntı	осложнение

Symptoms and diseases • Əlamətlər və xəstəliklər • Hastalıklar ve belirtiler • Симптомы и заболевания

<i>English</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
results	nəticələr	natije	natijalar	sonuç	результаты
early results	erkən nəticələr	alğaşkı natije	ertə natijalar	erken sonuçlar	ранние результаты
long-term results	gec nəticələr	songi natije	keçki natijalar	uzun vadeli sonuçlar	отдаленные результаты
survival	yaşama, sağalma	omir uzastığı	tiklaniş	sağkalma	выживаемость
prognosis	proqnoz	boljam	oltından aytib beriş (soyqaiş)	ön görünüm, tahmin	прогноз
mortality	ölüm	şertineu	ulış	ölüm oranı	смертность
morbidity	ağırlaşma, arzuolunmaz nəticələr	sirkattilik	kasassaniş	hastalık-sayrılık oranı	осложнение
inflammatory diseases	iltihabi xəstəliklər	kabınu auruları	kasallikni tarkaliş	yangısal hastalıklar	воспалительные заболевания
acute diseases	kəskin xəstəliklər	astıvti (akute) aurular	ötkir kasalliklar	ivegen hastalıklar	острые заболевания
chronic diseases	xroniki (uzunmüddətli) xəstəliklər	sosilmali aurular	surunkali kasalliklar	süregen hastalıklar	хронические заболевания
ischaemia	işemiya	işaemia	işemiya	boşalca, (iskemik-boşalcal)	ишемия

<i>English</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
haemorrhage	qanaxma	kan ketu	kontaliş	kanama	кровотечение
cysts	kist	kista	sista	torba	кист, сист
diverticula	divertikul	divertikula	divertikul	çıkmaз	дивертикул
reflux	reflüks	reflux	reflyuks	ters akıntı	рефлюкс
malabsorption	malabsorbsiya	malabsorption	surilişni buzuluşni sindrom	enilim bozukluğu	малабсорбция
parasitic diseases	parazit xəstəlikləri	parazit aurular	parazitar kasalliklar	asalaksal hastalıklar	паразитические заболевания
echinococcus granulosus	exinokok	granulosus eçinokokkus	exinokokk	köpek ipliceği	эхинококк
echinococcus multilocularis	alveolar exinokokk	multilokularis eçinokokkus	exinokokk	tilki ipliceği	альвеоларный эхинококк
amoebiasis	amöbiaz	amoebiasis	amebiaz	değişen sayrılığı	амебиазись
helminth	qurt	helminth	qijja	bağır solucanı-kurdu	Червь (гельминт)
infectious diseases	yoluxucu xəstəliklər	jukpali aurular	yukumlu kasalliklar	intani-bulaşıcı hastalıklar	заразные заболевание
botulism	botulizm	botulism	botulizm	et çalığı	ботулизм
cholera	vəba	çolera	vabo	öt kusmalı sürgün	холера

<i>English</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
dysentery	dizenteriya	dysentery	içburuq	iğlinik-burgun	дизентерия
salmonellae	salmonella	salmonellae	salmonella	bağırsakça çöpüğü	салмонелла
brucellae	brusüloz	brukellae	kora oksok	ter çöpüğü	бруцелоз
tiphy	qarın yatalağı	susek	iç terlama	yatalgı	брюшной тиф
neoplasms	şişlər	neoplasms	yanqi xosila	yeni yapık (oluşum)	опухоли
benign neoplasms	xoşxassəli şişlər	zararsis isik	yaxşi sifatli xosila	selim oluşum	доброкачественные опухоли
malign neoplasms	bəd xassəli şişlər	jajlgan isik	emon sifatli xosila	habis oluşum	злокачественные опухоли
cancer	xərçəng	rak	usma	yemece	рак
metastasis	yayıma, metastaz	metastasis	tarkaliş	ötegöç	метастаз
polyp	polip	polyp	polip	sarkanca	полип
trauma	zədələnmə, xəsarət, travma	travma	şikast	vuruk	повреждение, травма
burns	yanıq	kuj	kuyiş	yanıklar	ожог
thermal burns	istilik yanıqları	suiktan kuj	issikdan kuyiş	ırsal yanıklar	термические ожоги
chemical burns	kimyəvi yanıqlar	çemikal kuj	kiməviy kuyiş	kimyasel yanıklar	химические ожоги
alkali burns	qələvi yanıqları	negisdermen kuj	işkoriy kuyiş	külsüt yanıklar	щелочные ожоги

<i>English</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
acidic burns	turşu yanıqları	kişkildarmen kuj	kislotadan kuyiş	ekşitli yanıqlar	кислотные ожоги
gunshot injuries	odlu (atəşli) silah yaralanmaları	ok jara	tarkalqan oğrik	silahla yaralanmalar	огнестрельные ранения
penetrating injuries	daxilə (boşluğa) keçən yaralanmalar	tesilgen jara	ötuvçi oğrik	delici yaralanmalar	проникающие ранения
blunt trauma	küt zədələnmə	jabik travma	tumtok şikast	kör vuruqlar	тупая травма
congenital diseases	anadangəlmə xəstəliklər	tua bitken aurular	tuqmq kasalliklar	doğumsal hastalıklar	врожденные заболевания
acute abdomen	kəskin qarın	totenşe iş auru	ötkir korin	ivegen karın	острый живот
ileus	bağırsağ keçməzliyi	işek bitelui	ötkir korin	barsak tıkanması	непроходимость кишечника
obstruction	tıxanma	bitelu	tikiliş	tıkanıklık	обструкция
strangulation	boğulma	tujlu	kisiliş	boğulma	странгуляция
rotation	burulma	buralu	buraliş	çevrim-döndürüm	ротация
paralytic ileus	durğun (paralitik) bağırsağ keçməzliyi	işek paraluçi	içak faloni	inmel barsak tıkanıklığı	паралитическая кишечная непроходимость
bride (adhesion) ileus	bitişmə bağırsağ keçməzliyi	işek jabisui	içak epilişi	yapılışak barsak tıkanıklığı	спаечная кишечная непроходимость
thrombosis of the	müsariqə (çöz)	şajırkay	tamirinin tutkiç kon tomirlari	kıvırmık damarların	тромбоз мезентериальных

<i>English</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
mesenteric vessels	damarlarının trombozu	trombası	trombozi	telercesi	сосудов
gangrene	çürümə (qanqrena)	gangrene	korason	kan kıran	гангрена
operation	əməliyyat	operation	ameliət	işley	операция
emergency operation	tə'cili əməliyyat	jedel operatıa	şoşilinç ameliət	acil işley	срочная операция
elective operation	planlı əməliyyat	josparli operatıa	rejali ameliət	seçkin işley	плановая операция
postoperative period	əməliyyatdansonrakı dövr	operative kezen	keingi ameliətdan keyinqi davr	işley sonrası dönem	послеоперационный период
əound infection	yaranın irinləməsi	jara infeksiyon	jaroxat infeksiyasi	yara infeksiyonu	нагноение раны
abscess	irinlik (absess)	abskess	absess xuppos	çıban	гнойник (абцесс)
oesophagitis	qida borusu iltihabı (özofaqit)	oesophagitis	kizilönqaç yallıqlanışi	örtlekce	воспаление пищевода (эзофагит)
gastritis	mə'dənin iltihabı (qastrit)	gastritis	oşkozon yallıqlanışi	kursakca	воспаление желудка (гастрит)
duodenitis	12 barmaq bağırsağın iltihabı (duodenit)	duodenitis	12 bormakli içak yallıqlanışi	on iki parmakca	воспаление 12-перстной кишки (дуоденит)
enteritis	nazik bağırsağın iltihabı (enterit)	enteritis	inqiçka içak yallıqlanışi	bağırsakca-ince bağırsakca	воспаление тонкой кишки (энтерит)

<i>English</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
colitis	yoğun bağırsağın iltihabı (kolit)	kolitis	yoğun içək yallıqlanışi	içeyice	воспаление толстой кишки (колит)
appendicitis	soğlcabənzər çıxıntının iltihabı (appendisit)	appendikitis	çuvalçanqismon ösimta yallıqlanışi	takıca	воспаление червообразного отростка (аппендицит)
proctitis	düz bağırsağ iltihabı (proktit)	proktitis	toğri içək yallıqlanışi	dışmalıkça	воспаление прямой кишки (проктит)
peritonitis	periton iltihabı (peritonit)	peritonitis	korin parda yallıqlanışi	kavramca	воспаление брюшины (перитонит)
hepatitis	qaraciyər iltihabı (hepatit)	hepatitis	jiqar yallıqlanışi	karabağırca	воспаление печени (гепатит)
pancreatitis	mə'dəaltı vəzi iltihabı (pankreatit)	pankreatitis	oşkozan osti bezi yallıqlanışi	uykulukca	воспаление поджелудочной железы (панкреатит)
cholecystitis	öd kisəsi iltihabı (xolesistit)	çolekytitis	öt pufağınıq yallıqlanışi	ötlükçe	воспаление желчного пузыря (холецистит)
ulcer	xora (yara)	oujk jara	yara	oyarca	язва
ulcerative oesophagitis	xoralı ezofaqit	oujk oesophagitis	jarali kizilönqaç yarali yallıqlanışi	oyarcalı örtlekce	язвенный эзофагит

<i>English</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
gastric ulcer	mə'də xorası	karın jarası	oşkozan (medə) yarasi	kursak oyarçası	язва желудка
duodenal ulcer	12-barmaq bağırsaq xorası	ültabar jarası	12 bormakli içak yarasi	on iki parmak oyarçası	язва 12-перстной кишки
duodenal erosion	12-barmaq bağırsaq eroziyası	ültabar erosion	12 bormakli bormak eroziyasi	on iki parmak aşınması	эрозия 12-перстной кишки
erosive enteritis	eroziyalı enterit	erosion enterit	inçiçka içak eroziyasi yalliqlanişi	aşırmalı bağırsakça	эрозивный энтерит
ulcerative colitis	xoralı kolit	jaralı kolit	yoğun içak yaralı yalliqlanişi	oyarcalı içeğice	язвенный колит
complication of the ulcer	xoranın ağırlaşmaları (fəsadları)	askingan oujk jara	yara asorati	oyarca ihtilatı	осложнение язвы
ulcer perforation	xora deşilməsi	jarilgan oujk jara	yara teşilişi	oyarca delinmesi	перфорация язвы
ulcer penetration	xora penetrasiyası	tesilgen oujk jara	yara utişi	oyarca girindirimi	пенетрация язвы
ulcer haemorrhage	xora qanaxması	jaradan kan ketu	yaradan kon ketişi	oyarca kanaması	язвенное кровотечение
ulcer stenosis	xora daralması (stenozu)	jara stenosi	yara torayişi	oyarca darlığı	язвенный стеноз
pylorostenosis	pilor stenozu (daralması)	pilorostenos	pilorusning torayişi	kursak kapısı darlığı	стеноз пилоруса

<i>English</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
foreign bodies	yad cisimlər	boten dene	et jisim	yabancı cisimler	чужеродныетела
hernia	yırtıq, dəbəlİK	jarik	çurra	fıtık-kavlıç	грыжа
internal hernia	daxili yırtıq	işki jarik	içki çurra	iç kavlıç	внутренние грыжи
external hernia	xarici yırtıq	sırtki jarik	taşki çurra	dış kavlıç	наружные грыжи
diaphragmal hernia	diagraqma yırtığı	diafragma jarigi	difraqma çurrasi	bölec kavlıç	грыжа диафрагмы
umbilical hernia	göbək yırtığı	kindik jarigi	kindik çurrasi	göbək kavlıç	пупочная грыжа
inguinal hernia	qasıq yırtığı		çov çurrasi	kasık kavlıç	паховая грыжа
femoral hernia	bud yırtığı	san jarigi	son çurrasi	uyluksal kavlıç	бедренная грыжа
congenital hernia	anadangəlmə yırtıq	tua bitken jarik	tuqma çurrasi	doğumsal kavlıç	врожденная грыжа
gallstone	öd daşı	öt tasi	öt pufaqinin taşı	saфра (öt) taşı	жельчный камень
cholesistitis calculosis	daşlı xolesistit (öd kisəsinin daşlı iltihabı)	tastı çolesistit	öt pufaqinin toşli yalliqlanışi	taşlı ötlükçe	каменный холецистит
mechanic icterus	mexaniki sarılıq	mehanalik sargaj	mexanik sariqlik	işletçel sarılık	механическая желтуха
haemolytic icterus	hemolitik sarılıq	haemolytik sargaj	gemolitik sariqlik	kan çözel sarılık	гемолитическая желтуха
parenchymatous icterus	parenximatoz sarılıq	parençymatosdik sargaj	parenximatoz sariqlik	özek dokusal sarılık	паренхиматозная желтуха

<i>English</i>	<i>Azərbaycan</i>	<i>Kazak</i>	<i>Özbek</i>	<i>Türk</i>	<i>Rus</i>
cirrhosis	sirroz	sirosus	sirroz	büzüşme	цирроз
portal hypertension	portal hipertenziya	portal hupertension	portal hipertenziya	karısal basınç yüksekligi	портальная гипертензия
varices	varikoz	varikos	varikoz	kasar damarlar	варикоз
variceal bleeding	varikoz qanaxması	varikosdan kan ketu	varikoz kon ketiş	kasar damarsal kanama	кровотечение из варикозных вен
tension ascites	gərgin assit	askit ksimi	zörikiş istiskosi	küpleme gerginligi	напряженный асцит
haemorrhoid	babasil	haemorrhoid	bavosil	göverge	геморрой
anal fissure	anal çat	anal fissure	orka çikariv eriqi	dışmalık yarığı	трещина заднего прохода
anal fistula	anal fistul	anal fistula	orka çikoriv okmasi	dışmalık akarcası	свищ заднего прохода
pilonidal sinus	epitelial büzdüm yolu	pilopidal sinus	pilonidal sinus (orka kindik)	kiyuvalı sinez	эпителиальный копчиковый ход
prolapse of the rectum	düz bağırsağ düşməsi	tik işektin tusui	toğri içak tuşişi	göden düşmesi	выпадение прямой кишки
anorectal abscess	paraproktit, pararektal irinlik	anorektal abskess	orka çikariv va toğri içak xuppozi	dışmalık-göden çibani	парапроктит, параректальный абсцесс